

Fólkatingsvalið

Vit í okkara flokki eru av tí áskoðan, at ein og hvør politiskur sessor er best røktur av einum javnaðarfólki. Tað kennist gott at vera javnaðarfólk, tá Norðurlond verða nevnd heimsins bestu samfeløg. Tí vit vita, at hetta er ikki av tilvild. Einasta orsök til hetta er, at sosialdemokratarnir so at siga hava rátt einsamallir tey seinastu sjeyti árin. Ella vit kunnu siga, at vælferðin er stór, tí teir borgarligu lítila og onga ávirkan hava havt á samfelagsgongdina.

Í Suðureuropa og suðuramerika hava teir borgarligu altíð verið sterkir, og neyðin er eisini eyðsýnlig. Her er sjón fyri søgn.

Annars er ymiskt, sum flokkarnir prioritera. Okkara politikkur í mun til hinar er skjótur at greina: Javnaðarflokkurin vil eitt solidariskt samfelag, har øll lyfta í felag við sosialum rættvísi og líka møguleikum fyri øll. Júst eitt samfelag sum okkara brøðraflokkar hava skapt í hinum Norðurlondunum.

Borgarligu flokkarnir, t.v.s. allir hinir flokkarnir, byggja sín politikk á sjálvsókn og egoismu. Eitt samfelag, har jungulógin er sett í system av borgarligum politikarum.

Hvat ríkisfelagsskapi viðvíkur, so er okkara stóða eisini heilt greið. Vit meina, at hvørki samband ella loysing er avgerandi fyri borgaranna vælferð. Javnaðarflokkurin vil fyrst vælferð og trygd fyri allar samfelagsbólkar, og síðan

ynskja vit eina sjálfstýrslóg, sum ger púra greitt hvat vit hava ábyrgd av, og hvat vit skulu taka ábyrgd av, so hvørt sum ráðini verða.

Fólkaflokkurin vil sjálfstýri og annars vælferð fyri teimum vælbyrgaðu. Sambandsflokkurin vil fyrst ein óbroyttan, fastan ríkisfelagsskap og síðan vælferð. Tjóðveldisflokksins boðskapur er tó ringastur at skilja: Loysing her og nú og vertin á, hvussu vit húsa eftir loysingina. Hetta er ábyrgdarloysi við lít. Vit eta okkum ikki mett av tjóðskaparkenslum og tramp. At taka loysing og lata danir betala, er olmusustøða. Og at renna undan rokningini er eitt ómoraliskt og ófroyrskt fyribígið, ið ber spekulantarir hava troysfð sær. Tað byggið onki land.

Umframt at hetta er eitt politiskt val, so er hetta eisini eitt val um persónar. Latíð okkum velja persónar, sum vit óskammað kunnu senda til Danmark at umboða okkum. Tí er hetta eisini eitt val um tign og sóma.

Gott val.

Dan Petersen,
Fuglafjarður

Sambandsstøðan – størsta politiska bedragari í søguni

Fleiri við mær hava væl sett sær spurningin um, hví Sambandsflokkurin tviheldur um heimastýrslógina. Hon er 50 ára gomul. Hon hevur sjónlig brek, og danir umstia ikki sín part nóg væl. Tað hava vit prógv fyri. Danir umstia m.a. peninga- og uttanríkisráð. Hesi málsøki verða nú við nýggja Amsterdamsáttmálanum flutt til Bruxelles. Nú verða tað so nakrir »kommiserar« hadani, ið koma at siga, hvar skáðið skal standa. Hetta er jú tað, sum leiðslan í Sambandsflokkinum vil.

Vánaligt! Eitt er at hava eina stóðu fyri E.S. opið og erligt, men umvegis at »luska« okk-

um inn í samtakið, tað er politiskt bedragari, hvørki meri ella minni.

Nei, lat okkum fáa ein nýggjan sáttmála við Danmark, har møguleikarnir fyri at lumpa tey 90 prosentini, ið er fmóti ES-limaskapi, eru burtur.

Tummas Arabo,
valevni Javnaðarflokksins

Ríkisfelagsskapurin gevur møguleikar

11. mars skulu vit til eitt fólkatingsval og velja umboð á Fólkating.

Eg Terje Davidsen, havi bjóðað meg fram sum valevni fyri Sambandsflokkin. Sambandsflokkurin gonguskapinum. Vit meta, at innan henda felagsskap eru nóg mál, sum vit kunnu samstarva um og framhaldandi fáa loyst á ein hátt, sum tærir Føroyum best.

Innan ríkisfelagsskapin gera vit t.d. nýstlu av skula- og útbúgvingarverkinum og sjúkrahúsverkinum. Vit kunnu gera nýstlu av uttanríkstænastuni og eru her goðir møguleikar at gera vart við okkum, har Føroyar hava tørv fyri

tí. Hetta er t.d. gjørt innan EF. Vit ynskja at styrkja ríkisfelagsskapin – at fáa hann at virka betur.

Soleiðis kann hann vera við at styrkja grundarlógini fyri at búleikast í Føroyum og vaksu um møguleikarnir fyri menning t.d. vinnuliga, so vit eisini uttan fyri Føroyar kunnu gera vart við okkum – í altjóða høpi.

Veljíð sambandsflokkin. Veljíð positivt samstarv innan ríkisfelagsskapin.

Terje Davidsen,
valevni Sambandsflokksins

Fríggjar Javnaðarflokkurin aftur til Fólkaflokkin?

Sumt av tí, sum kemur fram í orðaskiftinum uppundir eitt fólkatingsval, boðar samstundis frá teimum ætlanum, flokkar og fólk hava til løgtingsvalið, sum eisini verður áðrenn langt um líður.

Trygðugt so, tí ilt er at gera heilt týðuligan skilnað millum tvey val, tá tað kanska ikki eru meira enn tveir mánaðir ímillum tvey.

Tær ringu royndirnar

Eitt av teimum skilgöðum gomlu orðnum sigur, at »brent bær ræðist eld«. Men tað er tó ikki altíð so.

Í 1990 vann Javnaðarflokkurin løgtingsvalið og fekk 10 tingmenn. Fólkaflokkurin hevði eisini eitt gott val og fekk

7 tingmenn. Tilsamans høvdu hesir báðir flokkar – sum sjálvir hava útnevnt seg til teir mest høg- og vinstrasinnuð – tilsamans 17 tingmenn ella meirilutan á tingi.

Teir kastaðu saman og skipaðu samgongu einsamallir. Hóast Fólkaflokkurin seinni fór burturúr, høvdu tey bæði árin saman við Fólkaflokkinum einsamøllum loypt slíkan hvøkk á veljarar Javnaðarflokksins, at hann minkaði niður í helvt á løgtingsvalinum í 1994.

Ein roynd aftrat?

Formaður Javnaðarflokksins, Jóannes Eidesgaard, hevði eina grein í Sosialinum hósdagin um tey ríkisrættarlugu viðurskiptini. Hann vísti á, at um Tjóðveldis-

flokkurin fær 25% av atkvøðunum á komandi løgtingsvali, røkkur hetta ikki til at taka loysing við. Og um Sambandsflokkurin fær 20%, røkkur hetta heldur ikki til at varðveita núverandi stóðu óbroytta.

Eftir er so, skrivur hann, »ein bólkur, sum telur eina 55-60%. Hetta er ein bólkur, sum ikki vil hava loysing, men samstundis heldur ikki, at viður-

skiftini fáa loyvi at verða óbroytt. Spurningurin er so, um tað ber til at mobilisera henda meiriluta í fólkunum í einum politiskum samstarvi.«

Skula Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin haldast uttanfyri, er ikki ringt at rokna út, hvønn Javnaðarflokkurin fríggjar til. Tað má vera Fólkaflokkin. Og røkkur tingmannatalið hjá hesum báðum flokkum ikki til at fáa meiriluta, er ætlanin at fáa ein ella fleiri av teimum smærnu flokkunum aftrat.

Tað ber illa til at siga, at Javnaðarflokkurin sum brennt barn ræðist eld.

Finnboi Isakson

At standa á egnum beinum

Tað er eitt gamalt orð, sum sigur, at tað skulu sterkir herðar at bera göðar dagar, og sannleikan í hesum hava føroyingar upplivað tey seinastu árin. Vit megnuðu ikki at bera »teir göðu dagarnar«.

Vit kunnu ikki geva nokrum øðrum enn júst okkum sjálvum skyldina fyri ta stóðu, vit koma í, men eg haldi tó, at skulu vit leita eftir orsökum til kreppuna, ja, so kunnu vit ikki koma uttan, at okkara ríkisrættarlaga stóða hevur ein stóran part av skuldini. Vit hava havt eitt ávíst frælsi innan fyri heima-stýrslógina, men vit hava ikki havt ta fullu ábyrgdina – og als ikki ta ábyrgdarkenslu, sum

ein og hvør fær, ið er noyddur at standa á egnum beinum.

Eitt tað størsta ynski hjá øllum foreldrum er, at børn teirra skulu læra at taka ábyrgd av sær sjálvum og læra at standa á egnum beinum, og vit hava jú øll lært heimanifr, at vit eiga at klára okkum sjálf.

Eg havi ongantíð dugað at skilt, hví hetta ikki eisini skal vera galdandi fyri eitt land og eitt fólk, og mín sannføring er, at vit føroyingar eiga at arbeiða fram ímóti at standa á egnum beinum sum tjóð.

Hvussu hetta skal gerast, kunnu vit altíð kjakast um, men eg ivist ikki í, at vit føroyingar sum øll onnur fólk væl høvdu

megnað at verið harrar í egnum húsi. Sjálvandi eru nógvar spurningar í hesum sambandi, og okkara størsti trupulleiki í dag er tann stóra skuldin, sum vit standa í.

Fólkaflokkurin hevur aftur og aftur víst á loysnir og er til reiðar at gera tað, sum er neyðugt, fyri at vit kunnu seta fótur undir egjóð borð og taka ta ábyrgdina á okkum, sum frælsishevur við sær. Tá verður ábyrgdarkensla eisini tað, sum framfætur fer at sermerkja okkum. Hetta merkir ikki, at okkum nýst at slíta alt samband við Danmark, tí eingin ivi er um, at hjá so líttri tjóð sum okkara er neyðugt við góðum

samarbeiði úteftir.

Eg fari við hesum fáu orðum at heita á veljarar kring landið um at standa saman við okkum til fólkatingsvalið 11. mars. Okkara fólkatingsumboð fer sum higartil við kláari rødd at tala Føroya søk á fólkatingi. Stíði ikki heima valdagin! Farið á val og setið krossin við Fólkaflokkin!

Fuglafirði, 5. mars 1998

Jógvan á Lakjuni

Kate Sanderson og fólkatingsvalið

Á sumri 1985 kom Margreta drotning til Føroya á almenna vitjan. Í hølunum á henni var fjøld av fjølmíðlafólki. Meðan drotningin er her, kemur róp í: »Grindabo!« í Havn. Tað, sum síðani hendi, var einki þórvísi enn tað, sum er farið fram í løgtingarloysu frá landi, røku grindina og hildu henni til, so fekkst fekt í potin.

Í dag vita vit øll, at hetta grindadrápið varð nakað heilt serligt. Riðilin av fjølmíðlafólki gjørdi, at myndirnar av grindadrápinum fóru um allan knøttin. Restina av søguni kenna vit: Umhvørvis- og djóraverndarfelagsskapir komu her kropp á kropp við avgjörðum meiningum og grindadrápið, meir og minni harðrøndir, meir og minni ósakligir.

Vit føroyingar vóru á gosi og varðu grindadrápið, – eisini tey, sum ongantíð hava verið í grind og nóg illa taka spik í sín munn; og vit forsømdu eini høvi at fortelja aktivistunum, sum vistu seg her, hvat vit hildu um teir. Og guð náði tann føroying, sum tók ein tumlundi grinda-aktivist upp eftir veggum.

Nú er herferðin hildin uppat. Orsøkin er ikki, at felagsskapirnir ikki hætta sær at koma aftur, tí teir fáa filmstólíð oyðilagt á Leynasandi ella tí teir burt út fáa sannleikan frá okkum um grindadrápið. Nei, orsøkin er, at fólk úti í heimi beinleiðis og persónliga hava fingið sakligar upplýsingar úr Føroyum um Føroyar og grindadrápið.

Ein persónur átti ein heilt serligan leiklut í hesi gongd.

Tað er Kate Sanderson, sum landsstýrið setti í starv, og hon skuldi einki annað gera enn svara atfinningum um grindadrápið.

Eftir hetta fekk hvør postkort-sendar persónlig svar. »Stóra tøkki fyrri tín áhuga í føroyskum viðurskiptum og grindadrápinum serliga ... Vit fara at nýta høvi til at fortelja tygum ...« o.s.frv. Tá góvust fólk at stuðla felagsskapunum og at figgia teirra virkseini, sum blaðið »Føroyingurin« eisini hevur víst á.

Grindadrápið hevur lítið við fólkatingsvalið at gera, og Kate Sanderson als einki. Men søgan er lærurík kortini: Eitt føroyskt fólkatingsumboð verður javnan kontaktað av fólkum, ið hava sínar avgjördu hugsanir um føroysk viðurskipti, t.d. grindadráp, føroysk-

an ólevnað í áttátíðunum ella føroyskt óttaksemi fyrri danska hjálpi. Tá er tað vit skulu hava í huga, hvussu Kate Sanderson stóðaði grindadrápinum: Beinleiðis og persónliga. Danir, ið venda sær til eitt føroyskt fólkatingsumboð hava ein serligan áhuga fyrri føroyskum viðurskiptum og mynda tískil eisini meiningarnar um Føroyar í teirra egna umhvørvi; tí eiga vit at upplýsa teir alt tað, vit kunna: »Stóra tøkki fyrri tín áhuga í føroyskum viðurskiptum ... Vit fara at nýta høvi til at fortelja tygum ...« o.s.frv.

Sakliga og gjølla! Tað fer eitt tjóðveldisumboð at siggia til.

Ólavur Waag Høgenesen

Útróðrarmaðurin og lagna hansara

Dagblaðið, ið hevur ligið í dvala í mong ár, er tíverri komið út aftur. Tað fyrsta teir koma við er at skamrøsa sær sjálvum fyrri tær göðu umstøður útróttarfloftin fær við óttum fiskidøgum. Hvussuðing halda tit útróðrarmaðurin hevur forvunnið sær síðani á nýttárinum við tí illveði, vit

hava havt. Flógustuðulin verður nú burturtikin. Minstaforvinningin hava ta so at siga tíkið frá øllum útróðrarmannum við at seta lóg í gildi, afturverkandi í seks mánaðir.

Hetta við góðum stuðli frá vágbinginum, Jakupi Olsen. Hvat hevði samgongan og teir kristiligu

(gud náði okkum fyrri kristiligar) sagt, um teir knappliga onga lón skuldi fingið.

Veðrið kunnu útróðrarmenn onki gera við. Hesir menn duga jú ikki at ímynda sær, hvussu lítið ein útróðrarmaður hevur eftir, tá ið rentur og avdráttur av bátinum er goldið. Bara tit

fáa nokk, kanska eina 50 til 70 túsund um mánaðin, so er í lagi. Sektin á hvat annar fær, bert eg kann seta mær. Hví skal tað altíð vera útróðrarmaðurin og arbeidsmaðurin ið skuldu skertast. Eru tað teir, ið hava koyrt landið á húsangang?

Vágbingur